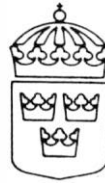

Motion till riksdagen

1987/88:Ub5

av Stina Gustavsson m. fl. (c)

med anledning av prop. 1987/88:102 om utveckling
av yrkesutbildningen i gymnasieskolan

Mot.
1987/88
Ub5-7

I samband med Översynen av den gymnasiala yrkesutbildningen (ÖGY) avlämnades en lång rad remissvar. Enligt den nu avlämnade propositionen 1987/88:102 har flertalet remissinstanser berört kost- och konsumentkunskaps betydelse ur både individens och samhällets synpunkt. Av föredragandens kommentarer till nämnda proposition framgår att dessa ämnen i huvudsak bör föras till studievägar vars utbildningsändamål motiverar sådana inslag.

Några av de tvååriga linjerna föreslås bli föremål för en ytterligare utredning. Bl. a. gäller detta för konsumtionslinjen. Av remissvaren över ÖGY framgår att kost- och näringslära, hushållsekonomi och konsumtionskunskap är viktiga delar som man vill slå vakt om.

Föredraganden säger sig ha "tagit intryck av den starka remissopinionen, men särskilt de argument som pekar på hur samhället har förändrats under de senaste 20 åren, att ansvaret för kost- och konsumentfrågor, för hälsa och hushållning inte längre omhändertas av vissa grupper utan att det ankommer på varje medborgare, kvinna som man, ung som gammal, att ta sitt ansvar i dessa frågor. Hemmen spelar en viktig roll i detta sammanhang men skolan har också en viktig funktion att fylla när det gäller att ge ungdomarna kunskaper i dessa frågor."

Vår uppfattning är att dessa ämnen framgent skall ingå på samtliga linjer i gymnasieskolan. När nu flera 2-åriga yrkesinriktade linjer under en försöksperiod utökas med ett år synes det oss märkligt att de intryck som föredraganden säger sig ta inte kommit till uttryck i tim- och kursplaner.

Sedan slutet av 1970-talet har ett omfattande arbete utförts inom sjuk- och hälsovårdsområdet med sikte på ett nytt principprogram för hälso- och sjukvården för 1990-talet. Delresultat av arbetet har publicerats i ett antal rapporter. 1983 började den nya hälso- och sjukvårdslagen att gälla. Det nya hälsopolitiska synsättet, som bl. a. omfattar större insatser i form av förebyggande åtgärder och uppbyggnad av primärvården, har därmed fått sin förankring. Kost- och näringsfrågor kommer att vara mycket betydelsefulla i detta sammanhang.

Utredningen Hushållning för välfärd presenterade 1985 vad man kallar "ett hushållsekonomiskt synsätt." Följande citat belyser väl innebörden i detta: "Hushåll är liksom företag produktionsenheter med bl. a. ekonomiska mål som kräver effektivt utnyttjande av knappa resurser. De svenska hushållen förfogar över inte bara pengar, utan också tid, arbete och kunskaper."

Enligt vår uppfattning måste den som vill slå vakt om och främja breda befolkningsgruppers allmänna välfärd, hälsa och välbefinnande eftersträva att förbättra kunskaperna om de grundläggande förutsättningarna härför. Momenten kost och hälsa, hushållning och konsumentkunskap borde bilda ett eget ämne och därmed bli ett bidrag till den personliga och sociala kompetens som ungdomarna i dag behöver för att klara sin egen livsföring och hushållning. Undervisningen bör också ges av kompetenta lärare dvs. hushållslärare. Utrymme måste finnas för träning av praktiska färdigheter, att göra upp enkla hushållskalkyler och för inköpsträning. Detta timutrymme kan förslagsvis tas från tiden för tillval och/eller karaktärsämnen.

När det gäller att väga dessa kunskaper mot den tid de tar i schemat måste beaktas att kunskaperna om livsföring, kost och konsumtion har relevans *för alla hela livet*, medan många kunskaper förmodligen kommer att behöva förnyas både två eller tre gånger eller eventuellt aldrig kommer till användning.

Det går inte att bortse från konsumtionens betydelse för produktionen. I strävan efter hushållning och konkurrens säger sig ofta näringslivet vilja satsa på kvalitetsproduktion. Denna efterfrågas dock endast om konsumenterna har tillräckliga kunskaper om kvalitetens innebörd och överblick av varuutbudet.

Den offentliga sektorn måste också minska sina kostnader. Det mest effektiva sättet är i form av förebyggande insatser, bl. a. undervisning som leder till att samhällets tjänster, t. ex. socialvård och sjukvård, inte behöver efterfrågas i så stor utsträckning.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att momenten kost och hälsa, hushållning och konsumentkunskap utformas till ett eget ämne på gymnasieskolans yrkesinriktade studievägar i försöksverksamheten,
2. att det i yrkande 1 förordade ämnet ges erforderligt utrymme i timplanen med hänsyn till betydelsen ur allmän välfärdssynpunkt för alla individer.

Stockholm den 22 mars 1988

Stina Gustavsson (c)

Kersti Johansson (c)

Rolf Kenneryd (c)

Kerstin Göthberg (c)

Gunhild Bolander (c)